

Αθήνα – 13 Νοεμβρίου 2025

Ψήφισμα της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας για τον Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η ετήσια Γενική Συνέλευση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, συνεδριάζοντας σε μια περίοδο κατά την οποία η χώρα αναζητά μια σύγχρονη, αποτελεσματική και λειτουργική αρχιτεκτονική διακυβέρνησης, εξέτασε με αίσθημα ευθύνης τις θεσμικές εξελίξεις που επηρεάζουν τον ρόλο και τις προοπτικές της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

Η πολυετής εμπειρία των Περιφερειών της χώρας, όχι μόνο στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους αλλά και στη διαχείριση ιδιαιτέρως κρίσιμων καταστάσεων, η συσσωρευμένη τεχνογνωσία και η ανάγκη σύγκλισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, καθιστούν ώριμη τη συζήτηση για μια ουσιαστική ενδυνάμωση του Περιφερειακού επιπέδου διακυβέρνησης.

Με την επίγνωση ότι η ενίσχυση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης δεν αποτελεί συντηνιακό αίτημα των συμμετεχόντων στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση αλλά κρίσιμη παράμετρο για τη Δημοκρατία, την ανάπτυξη και την αποτελεσματικότητα του κράτους, η Γενική Συνέλευση διατυπώνει τις θέσεις και τις προτάσεις της, χαράσσοντας την πορεία προς ένα ώριμο, ευρωπαϊκού τύπου σύστημα Περιφερειακής Διακυβέρνησης.

Με αυτό ως δεδομένο, η Γενική Συνέλευση χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Υπουργού Εσωτερικών κ. Θεόδωρου Λιβάνιου να προχωρήσει στη σύνταξη του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την κωδικοποίηση του πολύπλοκου και δαιδαλώδους θεσμικού πλαισίου της Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας, έργο που αποτελούσε επί σειρά ετών πάγιο αίτημα της Αυτοδιοίκησης. Χαιρετίζουμε την κωδικοποίηση του θεσμικού πλαισίου ως ιστορική ευκαιρία, διότι τώρα πια, με σαφώς αποτυπωμένο το status της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, μπορούμε να προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα που η χώρα έχει ανάγκη. Για να ενδυναμωθεί ο

ρόλος των Περιφερειών και να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις για μια πραγματική μετάβαση σε ένα νέο, αποτελεσματικό υπόδειγμα Περιφερειακής Διακυβέρνησης, που παραμένει θεμελιώδης πυλώνας της αρχιτεκτονικής ενός σύγχρονου κράτους.

Η συγκυρία αυτή επιτρέπει να αναδειχθούν με σαφήνεια οι ανάγκες, τα εργαλεία και οι εγγυήσεις που απαιτούνται για να λειτουργήσουν οι Περιφέρειες με μεγαλύτερη θεσμική καθαρότητα, επιχειρησιακή επάρκεια και ουσιαστικό προσανατολισμό και αποτελεσματικότητα ως στις ανάγκες των πολιτών.

Η Περιφερειακή Διακυβέρνηση που επιδιώκουμε είναι εθνική ανάγκη. Στην πράξη, οι Περιφέρειες έχουν ήδη αποδείξει τον κρίσιμο ρόλο τους στη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών με αναπτυξιακό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και επιχειρησιακό αποτύπωμα. Η συμβολή τους στη διαμόρφωση της Ελλάδας του μέλλοντος καθιστά επιτακτική την αναβάθμιση του θεσμικού τους ρόλου.

Η Ένωση Περιφερειών Ελλάδας διαχρονικά υποστήριξε τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και λειτουργία του Ελληνικού Κράτους, καθώς και την ανάγκη να αποκτήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ένα σαφέστερο, ουσιαστικότερο και λειτουργικότερο ρόλο. Η προσέγγιση αυτή εδράζεται σε τεκμηριωμένη μελέτη των ευρωπαϊκών εξελίξεων και στη διαπίστωση ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ευρώπη αποτελεί βασικό πυλώνα δημοκρατικής διακυβέρνησης και δημόσιων πολιτικών. Είναι χαρακτηριστικό ότι:

το 60% των δημόσιων επενδύσεων, το 30% των δημόσιων δαπανών, το 90% των δράσεων για το περιβάλλον και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και το 60% του προϋπολογισμού και το 70% των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υλοποιούνται από Περιφέρειες και Δήμους της Ευρώπης.

Είναι πρόδηλη συνεπώς η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως θεσμού που πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο της έννοιας της αποκέντρωσης της διαμόρφωσης και άσκησης της κρατικής εξουσίας.

Η αποκέντρωση μέχρι σήμερα στην ελληνική πραγματικότητα, έχει γίνει αντιληπτή ως μια μορφή απλής διαμόρφωσης του τρόπου άσκησης της κεντρικής κρατικής εξουσίας. Ζητούμενο είναι να αποκτήσει πλέον, ως έννοια, νέα πολιτική ουσία και ανάλογο θεσμικό περιεχόμενο, το οποίο δεν θα εξαντλείται σε δομές αποκεντρωμένης λειτουργίας της κεντρικής διοίκησης αλλά θα εμπεριέχει την πραγματική άσκηση εξουσίας από δημοκρατικά νομιμοποιημένους θεσμούς που θα έχουν την ευθύνη όχι μόνο διοίκησης αλλά διακυβέρνησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας, τον οποίο έχει κυρώσει η χώρα μας, αποτελεί ένα πολύτιμο και δεσμευτικό οδηγό προς την κατεύθυνση αυτή. Και οι Ελληνικές Περιφέρειες, με αιρετές αρχές, πρέπει να αποκτήσουν αυτή την προοπτική. Με βάση τις ανωτέρω αρχές, η πρόταση της ΕΝΠΕ οργανώνεται σε πέντε κρίσιμους άξονες:

A) Το είδος της εξουσίας που ασκούν οι Περιφέρειες

Είναι αναπόδραστη προτεραιότητα να προσδιορίσουμε το είδος και το περιεχόμενο της εξουσίας που καλούνται να ασκήσουν οι Περιφέρειες. Στη χώρα μας η σημερινή δομή περιορίζει δραστικά τη δυνατότητα των Περιφερειών να σχεδιάζουν και να υλοποιούν πραγματικές πολιτικές και τις καθιστά περισσότερο εκτελεστικό βραχίονα παρά θεσμό διακυβέρνησης. Τα περιθώρια σχεδιασμού και υλοποίησης πρωτογενών πολιτικών επιλογών και αποφάσεων σε περιφερειακό επίπεδο είναι τόσο περιορισμένα, που σε συνδυασμό με την έλλειψη πρόβλεψης και παροχής των αναγκαίων πάσης φύσεως πόρων, καθιστούν κάθε σχετική πρωτοβουλία ελλιπή αν όχι θνησιγενή. **Ζητούμενο, λοιπόν, είναι μια στρατηγική αλλαγή παραδείγματος.**

Η έννοια της περιφερειακής διακυβέρνησης ξεπερνά τα όρια της περιφερειακής αυτοδιοίκησης καθώς περιλαμβάνει τη θεσμική δυνατότητα για τις Περιφέρειες, ως αιρετούς φορείς εξουσίας, να ρυθμίζουν και να διευθύνουν τις δημόσιες υποθέσεις που αναλαμβάνουν, επιλέγοντας τις δικές τους προτεραιότητες και διαμορφώνοντας στρατηγικές προς όφελος των κατοίκων τους, εκδίδοντας πράξεις με διαπλαστικό περιεχόμενο που δημιουργούν ή μεταβάλλουν έννομες σχέσεις, σε κανονιστικό ή ατομικό επίπεδο και να μην περιορίζονται στη διεκπεραίωση υποθέσεων συλλογικού ή ατομικού χαρακτήρα. Η απόκτηση πρωτογενούς κανονιστικής αυτονομίας και αρμοδιότητας υπέρ των Περιφερειών αποτελεί καθοριστικής σημασίας βήμα για την ανανέωση, τον εκσυγχρονισμό και, εν τέλει, τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας του ελληνικού κράτους σε περιφερειακό επίπεδο. Σε αυτό δε το πλαίσιο, είναι ανάγκη να δοθούν ευρύτερες -από τις σήμερα πενιχρές – δυνατότητες διαχείρισης του ανθρωπίνου δυναμικού. Η νομοθεσία μπορεί να καθορίσει τον βαθμό και τα πεδία κανονιστικής αυτονομίας των Περιφερειών, δημιουργώντας συνθήκες περιφερειακής διακυβέρνησης, με την παροχή της δυνατότητας θέσπισης γενικών ρυθμίσεων τοπικής ισχύος μέσω της έκδοσης κανονιστικών πράξεων. Σε συναρμογή με ένα πλαίσιο εθνικών προτεραιοτήτων, **αλλά με εναργή τοπική ματιά και σχεδιασμό από κάτω προς τα πάνω.**

Β) Δημοκρατική νομιμοποίηση και λογοδοσία

Η διακυβέρνηση και η ουσιαστική δυνατότητα άσκησης της αποτελούν τη μία όψη της εκχώρησης εξουσίας. Η άλλη, εξίσου κρίσιμη και αναπόσπαστη σε κάθε δημοκρατικό σύστημα, είναι η λογοδοσία. Οι αιρετές περιφερειακές αρχές δεν βρίσκονται πάνω από τον νόμο· αντίθετα, αποτελούν τους φυσικούς εγγυητές της εφαρμογής του σε περιφερειακό επίπεδο. Γι' αυτό και η λογοδοσία τους δεν μπορεί να στρέφεται προς μηχανισμούς της κεντρικής διοίκησης, αλλά προς τους πολίτες που τους εξέλεξαν και που αναμένουν από αυτούς να υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον με τρόπο διακριτό και προσαρμοσμένο στις ανάγκες της περιφέρειάς τους. Ο διοικητικός έλεγχος νομιμότητας, ως θεσμική ασφαλιστική δικλείδα, πρέπει να είναι σαφώς οριοθετημένος, ώστε να ανταποκρίνεται στην αντίληψη της περιφερειακής διακυβέρνησης και να μην ακυρώνει στην πράξη την πρωτογενή ευθύνη και εξουσία των αιρετών. **Πρέπει να αποκλειστεί ρητά κάθε έλεγχος**

σκοπιμότητας από ελεγκτικές, διοικητικές και διαχειριστικές αρχές. Γιατί οδηγεί στη διοικητική υποκατάσταση των περιφερειακών οργάνων και στην αναίρεση της δημοκρατικής εντολής. Δεν είναι τυχαίο ότι η άσκηση εξουσίας από τις Περιφερειακές Αρχές δεν εκλαμβάνεται, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μόνο ως δικαίωμα αλλά ως παροχή πραγματικής ικανότητας λειτουργίας διακυβέρνησης στην πράξη, η οποία έχει χαρακτήρα θεσμικής εγγύησης η οποία διαφυλάσσεται ακόμη και δικαστικά, ως συστατικό στοιχείο του δημοκρατικού κεκτημένου.

Αντίστοιχα, κρίνεται απαραίτητος ο θεσμικός εξορθολογισμός της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων κατά τρόπο που να αναβαθμίζει ποιοτικά τη λειτουργία τους και να εστιάζει στα πραγματικά διακυβεύματα της Περιφέρειας και των πολιτών της.

Γ) Αρμοδιότητες

Κρίσιμο ζήτημα για το μέλλον της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης είναι ο σαφής προσδιορισμός του περιεχομένου των αρμοδιοτήτων της. Το πεδίο ευθύνης τους περιλαμβάνει δημόσιες υποθέσεις. Ο προσδιορισμός του εύρους και της φύσης των υποθέσεων που εμπíπτουν στην δικαιοδοσία των Περιφερειών με αναφορές σε χαρακτηρισμούς τοπικού χαρακτήρα, εκτός από τον συχνά αυθαίρετο χαρακτήρα του, συνεπάγεται αοριστία και δυσκολία ερμηνείας και τελικά σε περιορισμό της ίδιας της αρμοδιότητας. Το κριτήριο προσδιορισμού πρέπει να είναι ποιοτικό και όχι ποσοτικό. Να αναγνωρίζει τις Περιφέρειες ως θεσμικούς φορείς άσκησης εξουσίας μιας σύγχρονης δημοκρατικής Πολιτείας.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία αποδεικνύει ότι οι Περιφέρειες συμμετέχουν ήδη σε ένα ευρύ φάσμα δημόσιων πολιτικών, πολύ πέρα από στενά οριοθετημένους τομείς. Το κριτήριο προσδιορισμού της περιφερειακής αρμοδιότητας πρέπει να είναι λειτουργικό και να ακολουθεί την ευρωπαϊκά κατοχυρωμένη αρχή της επικουρικότητας, ήτοι οι αρμοδιότητες να ασκούνται, κατά προτίμηση, από τις αρχές που βρίσκονται πλησιέστερα στον πολίτη. Και εάν υπάρχει βούληση για ανάθεση αρμοδιότητας σε άλλη αρχή θα πρέπει να τεκμηριώνεται με βάση τη φύση του επιδιωκόμενου δημόσιου συμφέροντος και τις απαιτήσεις αποτελεσματικότητας και οικονομίας της σχετικής δράσης.

Παράλληλα υπάρχουν υποθέσεις, ο χειρισμός των οποίων σε ρυθμιστικό και εκτελεστικό επίπεδο επιτάσσει συνέργειες μεταξύ διαφόρων επιπέδων της κρατικής εξουσίας. Ο συντονισμός και σαφής προσδιορισμός των ορίων αρμοδιότητας του κάθε επιπέδου είναι αναγκαίος όρος αποτελεσματικής δράσης, αλλά όμως σε καμία περίπτωση αυτή η συνθήκη δεν πρέπει να αποτελέσει αφορμή για παραχώρηση αρμοδιοτήτων δευτερευούσης σημασίας που να σηματοδοτούν ένα περιθωριακό ρόλο για τις Περιφέρειες. Αντιθέτως, πρέπει να οδηγήσει στην απόδοση σε αυτές αρμοδιοτήτων διαμόρφωσης και υλοποίησης δημόσιων πολιτικών με σημείο αναφοράς την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών που εμπíπτουν στο γεωγραφικό πεδίο αναφοράς τους. Και πάντα με την αντίστοιχη και ταυτόχρονη

εξασφάλιση της οικονομικής δυνατότητας για άσκηση της όποιας αρμοδιότητας, αφού στο σημερινό διοικητικό και οικονομικό περιβάλλον οι Περιφέρειες συχνά λειτουργούν ως οι «συνήθεις ύποπτοι» μη άσκησης μιας αρμοδιότητας για την οποία όμως ουδέποτε απέκτησαν τους οικονομικούς πόρους για να την ασκήσουν.

Δ) Οικονομικοί πόροι

Κρίσιμο ζήτημα που καθιστά την προοπτική της Περιφερειακής Διακυβέρνησης ως μια ρεαλιστική επιλογή είναι η παροχή θεσμικών εργαλείων, ανθρώπινου δυναμικού και οικονομικών πόρων προς τις Περιφέρειες.

«Οι Περιφέρειες έχουν τα λεφτά» είναι μια ταμπέλα την οποία δεν μπορούμε να υπηρετήσουμε, αφού δεν πρόκειται για πραγματικότητα, αλλά για φήμη. Σήμερα οι ΚΑΠ, η μοναδική, ουσιαστικά, πηγή εσόδων των Περιφερειών, οριακά καλύπτουν το κόστος των λειτουργικών δαπανών τους. Οι πάσης φύσεως συντηρήσεις όπως του εθνικού οδικού δικτύου και οι καθαρισμοί των ρεμάτων, πληρώνονται μέσα από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), παρότι:

- δεν αποτελούν έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα,
- σχετικός κωδικός για τις συγκεκριμένες, υποχρεωτικές, εργασίες δημιουργήθηκε μόλις πριν από λίγους μήνες και
- οι αποφάσεις ένταξης έργων και δράσεων στα Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) δεν υπογράφονται από τον Περιφερειάρχη, αλλά από το Υπουργείο Οικονομικών!

Είναι αδήριτη ανάγκη πλέον να εισαχθεί για πρώτη φορά στη νομοθεσία της χώρας Περιφερειακό Τέλος Ανάπτυξης, ένα εργαλείο που να συνδέει άμεσα την αναπτυξιακή δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα εντός κάθε Περιφέρειας με την ενίσχυση των ίδιων πόρων της. Ενα Ανταποδοτικό Τέλος, υπέρ των Περιφερειών της χώρας, στον καθορισμό του οποίου αποφασιστικό ρόλο θα έχει το Περιφερειακό Συμβούλιο, με σκοπό τη χρηματοδότηση δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης, υποδομών, και ενίσχυσης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των Περιφερειών.

Ε) Θεσμικές μεταρρυθμίσεις

Για να έχουν πραγματικά τη δυνατότητα οι Περιφέρειες να ρυθμίζουν και να διευθύνουν τις υποθέσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους χρειάζονται:

- α) ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο, στη διαμόρφωση (ή έστω την εξειδίκευση) του οποίου να έχουν ενεργό και αποφασιστικό ρόλο ώστε να αποκτήσουν τα απαραίτητα νομικά και επιχειρησιακά εργαλεία,
- β) σαφή καταστατική θέση των αιρετών οργάνων που να επιτρέπει την ελεύθερη άσκηση της εντολής τους,
- γ) δυνατότητα προσέλκυσης επαρκούς σε πλήθος και κατάρτιση προσωπικού για την επιτέλεση της αποστολής τους,

δ) σαφές υπηρεσιακό καθεστώς προσωπικού που να εδράζεται στις αρχές της αξιοκρατίας και της ικανότητας,

ε) επαρκείς (με τις αρμοδιότητες τους) ίδιους οικονομικούς πόρους που να μπορούν να διαθέσουν ελεύθερα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους,

στ) δυνατότητα απόκτησης πόρων από τοπικούς φόρους και τέλη των οποίων το ύψος έχουν το δικαίωμα να ορίζουν, ως αξιόχρεα νομικά πρόσωπα.

ζ) συστήματα χρηματοδότησης της δράσης τους τα οποία να είναι επαρκώς διαφοροποιημένα και εξελικτικά ώστε να τους επιτρέπουν να ακολουθούν όσο είναι δυνατόν στην πράξη την πραγματική εξέλιξη του κόστους της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους,

η) δυνατότητα πρόσβασης στην εθνική αγορά κεφαλαίων, προκειμένου να χρηματοδοτούν τις επενδυτικές τους δαπάνες.

θ) Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά μια μεγάλη αστική περιοχή, πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ενιαίο σύνολο, τουλάχιστον σε ορισμένα στρατηγικά πεδία. Το πρώτο βήμα έγινε με τον «Καλλικράτη», στο πλαίσιο του οποίου νομοθετήθηκαν για πρώτη φορά μητροπολιτικές λειτουργίες στην περίπτωση της Θεσσαλονίκης και της Αττικής. Ήλθε, επιτέλους, η ώρα, 15 χρόνια μετά τον 'Καλλικράτη', να μεταβιβαστούν στο σύνολό τους οι αρμοδιότητες μητροπολιτικού χαρακτήρα στις δύο μητροπολιτικές περιοχές που έχουν νομοθετηθεί, σε αυτές της Αττικής και της Μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης και να προχωρήσουμε σε ένα νέο, σύγχρονο μοντέλο Μητροπολιτικής Διακυβέρνησης, με τις Περιφέρειες να μπορούν να διαδραματίσουν κεντρικό συντονιστικό ρόλο σε επιπλέον πεδία, όπως π.χ. το κυκλοφοριακό, τα θέματα ασφάλειας στις γειτονιές, όπως άλλωστε συμβαίνει σε όλες τις μεγαλουπόλεις.

Με βάση τις ανωτέρω θέσεις, η ΕΝΠΕ, ανταποκρίνεται θετικά στην πρωτοβουλία της κυβέρνησης για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει την Αυτοδιοίκηση, επιδιώκοντας όχι απλώς την κωδικοποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου αλλά, ταυτόχρονα, τον εμπλουτισμό του ως το βασικό πολιτικό και ρυθμιστικό πλαίσιο μιας νέας μορφής διακυβέρνησης, ακολουθώντας τα καλύτερα ευρωπαϊκά πρότυπα και έχοντας τα αναγκαία θεσμικά εργαλεία και οικονομικά μέσα που συνθέτουν την ουσία της μετάβασης από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση στην Περιφερειακή Διακυβέρνηση.

Η ετήσια Γενική Συνέλευση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας καλωσορίζει την πρωτοβουλία σύνταξης του Κώδικα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και:

1. Εγκρίνει τις παραπάνω θέσεις ως θεμελιώδες πλαίσιο για τη μεταρρύθμιση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.
2. Υποστηρίζει την ανάγκη μετάβασης σε ένα μοντέλο Περιφερειακής Διακυβέρνησης όπου οι Περιφέρειες καλούνται να λειτουργήσουν πραγματικά ως φορείς δημοκρατικά νομιμοποιημένης εξουσίας, με συγκεκριμένες εδαφικές, οικονομικές και κοινωνικές αναφορές.

3. Ζητά ένα πλαίσιο διοίκησης με ορθολογική διάρθρωση αρμοδιοτήτων, η άσκηση των οποίων θα υποστηρίζεται από κατάλληλα θεσμικά εργαλεία, ανθρώπινο δυναμικό και οικονομικούς πόρους.
4. Διεκδικεί την κατοχύρωση σταθερού συστήματος χρηματοδότησης και την παροχή ίδιων πόρων, συμπεριλαμβανομένων ανταποδοτικών τελών καθοριζόμενων από τα Περιφερειακά Συμβούλια.
5. Θεωρεί την παρούσα θεσμική συγκυρία ιστορική ευκαιρία για θετική απόκριση της χώρας στην πρόκληση να υιοθετήσει τα καλύτερα ευρωπαϊκά πρότυπα αποκέντρωσης.
6. Επιβεβαιώνει τον ρόλο των Περιφερειών ως θεματοφυλάκων των βασικών ευρωπαϊκών αρχών της επικουρικότητας, της εγγύτητας και της ενεργού συμμετοχής, που αποτελούν θεμέλιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της δημοκρατικής λειτουργίας του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.
7. Καλεί την Κυβέρνηση να διαμορφώσει, σε συνεργασία με την ΕΝΠΕ, ένα πλήρες και λειτουργικό πλαίσιο μετάβασης από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση στην Περιφερειακή Διακυβέρνηση.

Ο στόχος παραμένει σταθερός και αδιαπραγμάτευτος: η σύγκλιση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας οφείλει να προσεγγίσει το ευρωπαϊκό πρότυπο, όπως διαμορφώνεται σε ώριμες αποκεντρωμένες πολιτείες. Ένα μοντέλο όπου η αυτοδιοίκηση διαθέτει ενισχυμένο ρόλο, αυξημένη ευθύνη, επαρκείς πόρους, θεσμικές δυνατότητες και ένα φιλικό περιβάλλον υλοποίησης των σχεδιασμών της.

Η συγκυρία αποτελεί ιστορική ευκαιρία για τη μετάβαση από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση στην Περιφερειακή Διακυβέρνηση, με ουσιαστική ενδυνάμωση των περιφερειακών θεσμών και με ξεκάθαρη προσήλωση σε μια σύγχρονη, αποτελεσματική αρχιτεκτονική διακυβέρνησης.